

Hallituksen esitys eduskunnalle maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Maakuntakaavojen ja kuntien yhteisten yleiskaavojen vahvistusmenettely poistuu maankäyttö- ja rakennuslainsäädännöstä.

Esityksen tarkoituksena korostaa maakunnan liittojen itsehallinnollista roolia maankäytön suunnittelussa sekä lyhentää maakuntakaavoitukseen ja kuntien yhteiseen yleiskaavoitukseen liittyvää päätös- ja muutoksenhakuprosessia.

Tavoitteena on samalla edistää viranomaisten välisen vuorovaikutuksen oikea-aikaisuutta kaavoituksen kuluessa ja valtion intressien ennakkollista huomioon ottamista maakuntakaavoituksessa ja kuntien yhteisessä yleiskaavoituksessa.

Esityksen tavoitteena on selkiyttää kaavan laatimiseen liittyvää toimivallanjakoa yleispiirteisessä suunnittelussa valtion ja maakuntien välillä. Esitys lisää maakuntien ja kuntien vastuuta kaavanlaadinnassa ja lisää tarvetta vuorovaikutteiselle viranomaisyhteistyölle.

Vahvistusmenettelyä koskevien säännösten kumoamisen seurauksena ehdotetaan lakiin otettavaksi säännökset ministeriöiden kuulemisesta kaavoitusprosessin aikana ja muutettavaksi säännöksiä maakuntakaavapäätöksestä tiedottamisesta ja voimaantulosta.

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Pääministeri Juha Sipilän hallituksen hallitusohjelmassa todetaan, että maakuntakaavojen ja kuntien yhteisten yleiskaavojen vahvistusmenettelystä luovutaan. Hallitusohjelmassa korostuu useassa kohdin tavoite vahvistaa kuntien itsehallinnollista asemaa päätöksenteossa ja vähentää hallinnollista taakkaa erilaisissa suunnittelu- ja lupaprosesseissa.

Valtion kuntien maankäytön suunnitteluun kohdistuvaa ohjaus- ja valvontasuhdetta muutettiin keskeisesti maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) voimaan tullessa vuoden 2000 alussa. Lakimuutos poisti asema- ja yleiskaavoihin liittyneen vahvistusmenettelyn. Kuntakaavojen vahvistusmenettelyyn liittyvistä epäkohdista todettiin maankäyttö- ja rakennuslain säätämisen yhteydessä, että ympäristöhallinnon vahvistusmenettelyssä käsiteltiin sellaisia kysymyksiä, joiden tulisi olla kuntien itsenäisesti päätettävissä. Vahvistusmenettelyn katsottiin vievän myös ympäristöhallinnon resursseja eikä laajempien kokonaisuuksien käsittelyyn ja valtakunnallisesti merkittävien asioiden kehittämiseen jäänyt riittävästi aikaa. Myös valvonnan ajallinen painottuminen suunnitteluprosessin loppuvaiheeseen toi ongelmia. Valitusviranomaisen roolin koettiin aiheuttavan ongelmia kaavaohjauksessa, koska valitusten käsittely edellytti ja edellyttää edelleen ehdotonta puolueettomuutta suhteessa käsiteltävinä oleviin asioihin. Tämä johti toisinaan korostuneeseen varovaisuuteen ja vahvistavan viranomaisen käsitykset kaavojen kannalta oleellisiin kysymyksiin saattoivat jäädä epäselviksi kaavoitusprosessin aikana. (HE 101/1998 nykytilan kuvaus)

2 Nykytila

2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Maakuntakaava on yleispiirteinen maankäytön suunnitelma, jonka oikeusvaikutukset kohdistuvat ensisijassa yksityiskohtaisempaan suunnitteluun. Maakuntakaavaa laadittaessa on otettava huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja konkretisoitava tavoitteet periaatteiksi ja aluevarauksiksi kaavassa. Maakunnalliset tai seudulliset maankäyttökysymykset on ratkaistava lähtökohtaisesti maakuntakaavassa. Maakuntakaava välittää valtakunnalliset ja maakunnalliset maankäyttöintressit kuntatason kaavoitukseen, jolle se on ohjeena.

Kunnilla on mahdollisuus laatia myös yhteinen yleiskaava maankäytön yleispiirteiseksi ohjaamiseksi ja toimintojen yhteensovittamiseksi.

Maakuntakaavojen ja yhteisten yleiskaavojen vahvistamisvelvollisuutta ja -menettelyä koskevat säännökset sisältyvät maankäyttö- ja rakennuslain 31 ja 47 §:iin ja asetuksen 14 ja 22 §:iin maankäyttö- ja rakennuslaissa. Laissa ei säädetä erikseen kuntien yhteisen yleiskaavan laadintaan liittyvästä vahvistamismenettelystä, vaan menettelysäännökset ovat yhteneväiset maakuntakaavan vahvistamissäännösten kanssa.

Maankäyttö- ja rakennuslain 31 §:n mukaan maakuntakaavan hyväksyy maakunnan liiton ylin päättävä toimielin. Hyväksytty maakuntakaava saatetaan asianomaisen ministeriön vahvistettavaksi. Lisäksi 31 §:ssä on säännöksiä mm. ministeriön toimivallasta vahvistamismenettelyssä. Ympäristöministeriön on järjestettävä muiden ministeriöiden kuuleminen vahvistusmenettelyn yhteydessä. Ympäristöministeriöllä on toimivalta jättää kaava kokonaan tai osittain vahvistamatta, jollei kaava täytä sille 28 §:ssä asetettuja sisältövaatimuksia tai jos päätös on muutoin lainvastainen. Vahvistusmenettelyyn liittyvän lainmukaisuusvalvonnan lähtökohtana on, että kaava tulee vahvistaa, ellei se ole lainvastainen. Mikäli ministeriöiden kannat oleellisilta osin ovat eriävät, ympäristöministeriön on siirrettävä asia valtioneuvoston yleisistunnossa rat-

kaistavaksi. Vahvistettavaksi saattamiseen liittyy myös määräaika, yksi vuosi, jonka kuluessa kaava tulee saattaa ministeriön vahvistettavaksi. Määräajan ylittämisen seurauksena on säädetty kaavapäätöksen raukeamisesta. Ministeriöllä on oikeus vahvistusmenettelyn yhteydessä tehdä kaavaan oikaisuluonteisia korjauksia ja maakunnan liiton suostumuksella vähäisiä muutoksia. Muutosten tekeminen on edellyttänyt, että niitä kuullaan, joiden etua tai oikeutta muutokset koskee.

2.2 Nykytilan arviointi

Vahvistusmenettely kaavoituksen valvontakeinona

Ympäristöministeriölle kuuluu kaavoitus- ja rakennustoimen ylin johto ja valvonta. Alueellisten elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten tehtävänä on valvoa rakennustointa ja kaavoitusta toimialueellaan.

Vahvistusmenettelyn keskeiseksi ongelmaksi on koettu se, että vahvistuskäsittely pidentää jo muutoinkin pitkää kaavaprosessia ja viivyttää kaavan voimaantuloa myös sellaisilta osin, joihin ei kohdistu ristiriitoja. Vahvistusmenettelyn on koettu myös voivan syrjäyttää kunnalliseen demokratiaan perustuvan maakunnallisen päätöksenteon.

Maakuntakaavojen vahvistusmenettely on toiminut keinona tehostaa kaavan laadinnan sisällöllistä ohjausta. Toisin kuin maankäyttö- ja rakennuslain säätämisen yhteydessä tavoiteltiin, maakuntakaavat eivät ole sisällöllisesti kehittyneet kaikissa maakunnissa seutukaavoja yleispiirteisempään suuntaan. Yksiselitteisesti ei voida myöskään todeta, että maakuntakaavoissa käsiteltäisiin maankäyttö- ja rakennuslain 25 §:n säännöksen mukaisesti vain niitä aluevarauksia, jotka ovat valtakunnallisten tai maakunnallisten tavoitteiden kannalta taikka useamman kuin yhden kunnan alueiden käytön yhteen sovittamiseksi tarpeen. Tästä johtuen kaavan laadinnan ohjauksessa valtion viranomaisten ja ministeriön resurssit on käytetty myös muiden kuin valtakunnallisesti merkittävien alueidenkäyttökysymysten ratkaisemiseen ja lainmukaisuuden arvioimiseen.

Nykyistä viranomaiskeskeistä suunnittelukulttuuria on katsottu tarpeelliseksi uudistaa. Suunnittelukulttuurin uudistaminen ei tarkoita, että viranomaisten tulisi osallistua vähemmän maankäytön suunnitteluun, vaan tarvetta osallistua ennakoivasti ja vuorovaikutteisesti viranomaisyhteistyöhön. Ministeriöiden nykyinen lausuntoprosessi, jossa arvioinnin kohteena on valtuuston hyväksymä valmis kaavaratkaisu, ei ole mahdollistanut ennakkollista vuoropuhelua suunnitteluprosessin kuluessa. Maakuntien liittojen käytännöt ovat olleet vaihtelevia sen suhteen, miten eri viranomaisia on osallistettu kaavoituksen aikana.

Valtion viranomaisten toiminnan tulisi rajautua valtakunnallisesti merkittävien alueidenkäyttöintressien edistämiseen ja niihin mahdollisesti liittyvien ristiriitojen ennakkolliseen ratkaisemiseen.

Valitusten käsittely vahvistusmenettelyn yhteydessä

Vahvistusmenettelyn yhteydessä on yhteisiin yleiskaava- ja maakuntakaavapäätöksiin kohdistuneet valitukset käsitelty ympäristöministeriössä. Ministeriön tehtäviin kuuluu kaavoitusta koskevan lainsäädännön kehittäminen, kaavoituksen ohjaus ja valvonta sekä muutoksenhakuviranomaisen tehtävät näissä kahdessa kaavalajissa. Ministeriön moninaisroolia on pidetty ongelmallisena. Hallintolainkäytössä on perustellusti pyritty rajaamaan ne tilanteet harvalukuisiksi, joissa hallintoviranomaiselle kuuluu muutoksenhakuviranomaisen tehtäviä, ja joissa valitukset ohjautuvat hallintoviranomaisesta suoraan korkeimpaan hallinto-oikeuteen, kuten nyt maakuntakaava- ja yhteistä yleiskaavaa koskevissa valitusasioissa. Vahvistusmenettelyn poistua poistuu myös peruste poikkeukselliselle muutoksenhakutielle näissä kaavalajissa.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Pääministeri Juha Sipilän hallitusohjelman linjauksen mukaan maakuntakaavojen ja kuntien yhteisten yleiskaavojen vahvistusmenettelystä ympäristöministeriössä luovutaan.

Esityksen tavoitteena on täsmentää ja selkiyttää valtion ja maakuntien liittojen välistä toimivallanjakoa kaavoituksessa ja korostaa maakuntien itsehallinnollista päätöksentekoa maankäytön suunnittelussa.

Päätöksentekoa ja vastuuta elinympäristöstä tuodaan yhä lähemmässä kuntien asukkaita. Kaavoituksen painottuminen jo kertaalleen maakuntakaavoitetuille alueille korostaa mahdollisuutta aitoon vuorovaikutukseen erityisesti viranomaisten välillä itse suunnitteluprosessin ohjaamisen sijasta. Vahvistusmenettelyn poistamisen yhtenä tavoitteena voi pitää myös sitä, että maakuntien liitot voivat luovemmin kehittää yleispiirteistä suunnittelua suuntaan, joka parhaiten palvelee maakunnan erityispiirteitä ja alueiden erityisominaisuuksia.

Suunnitteluprosessin kehittäminen erityisesti viranomaisyhteistyön osalta on yksi ehdotuksen keskeisistä tavoitteista. Vuorovaikutusta lisätään aikaistamalla lakisääteisen viranomaisneuvottelun ajankohtaa ja valtion hallinnollisen ohjauksen ja valvontatehtävien poistamisella kaavoituksesta.

Valtion roolin muuttuessa kaavoituksesta eivät kuitenkaan poistu valtakunnallisten alueidenkäyttöintressien huomioon ottamisvelvollisuus. Valtion yleinen alueiden käytön ohjaus ja valvonta tulee keskittymään valtakunnallisesti tärkeiden tavoitteiden huomioon ottamiseen maakuntatason suunnittelussa. Näistä kysymyksistä on voimassa olevan lain mukaisesti myös tulevaisuudessa neuvoteltava ministeriön ja alueellisen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kanssa.

Vahvistusmenettelyä luopuminen edellyttää muutoksia maankäyttö- ja rakennuslakiin ja maankäyttö- ja rakennusasetukseen.

Maankäyttö- ja rakennuslain 31 §:stä tulisi kumottavaksi ministeriön vahvistamismenettelyä ja -toimivaltaa sekä kaavapäätöksen raukeamista koskevat säännökset ja näitä täydentävä asetuksen 14 § 1 momentti.

Lain 47 §:n mukaan laadittuun kuntien yhteiseen yleiskaavaan sovelletaan vahvistusmenettelyä. Maankäyttö- ja rakennuslain 47 § 3 momentin mukaan oikeusvaikutteinen yhteinen yleiskaava saatetaan asianomaisen ministeriön vahvistettavaksi. Yhteisen yleiskaavan vahvistamiseen sovelletaan, mitä 31 §:ssä säädetään maakuntakaavan vahvistamisesta. Kumottavaksi tulisi myös kuntien yhteisen yleiskaavan vahvistamista koskeva lain 47 § 3 momentti sekä vahvistettavaksi saattamista koskeva asetuksen 22 §.

Vahvistamismenettelyn yhteyteen kuulunut eri ministeriöiden kuuleminen säilytettäisiin ja sisällytettäisiin kaavoitusmenettelyä koskeviin säännöksiin. Kuuleminen siirtyisi liiton ja yhteisen yleiskaavan laatimisesta vastaavan toimielimen tehtäväksi kaavan laatimisvaiheessa ja sitä koskevat säännökset otettaisiin asetuksen. Ministeriölle kuuluva maakuntakaavan vahvistuspäätöksestä tiedottamisvelvollisuus viranomaisille (asetuksen 14 § 2 momentti) olisi tarpeen sisällyttää ilmoittamista kaavan hyväksymistä koskevaan 67 §:ään, jolloin pykälä koskisi kaikkia kaavalajeja.

Vahvistamisesta luopuminen edellyttää myös ympäristöministeriön maankäyttö- ja rakennuslain 17 §:ssä säädetyn maakuntakaavoitusta koskevan toimivaltasäännöksen poistamista sekä asetuksen 8 §:ssä säädetyn maakuntakaavan laadintaa koskevan yhteistyösäännöksen muutta-

mista niin, että siinä huomioidaan erikseen myös ministeriöt. Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 11 §:ää viranomaisneuvottelun ajankohdasta ja neuvottelusta sopimisesta on tarkoitus muuttaa niin, että se mahdollistaisi oikea-aikaisen ja aidon vuorovaikutteisen menettelyn. Viranomaisneuvottelusta sopimista ehdotetaan muutettavaksi niin, että ministeriön kanssa neuvottelusta sovittaisiin aina, kun kaavassa käsitellään valtakunnallisesti merkittäviä asioita. Vahvistusmenettelyn poistaminen aiheuttaa tarpeen myös tarkistaa kaavan voimaantuloa ja tiedoksi lähettämistä koskevia asetuksen 93 ja 95 §:iä. Lisäksi on tarpeen säätää siirtymäsäännös lain voimaantullessa vahvistettavina olevien kaavojen ja ennen lain voimaantuloa hyväksyttävien kaavojen osalta.

4 Esityksen vaikutukset

Ehdotettujen muutosten vaikutusten arviointi painottuu viranomaisten toimintaa koskevien vaikutusten arviointiin.

Taloudelliset vaikutukset

Ehdotuksella ei ole yritysvaikutuksia eikä vaikutuksia kotitalouksien asemaan. Vaikutukset kansantalouteen ja julkiseen talouteen ovat sidoksissa siihen, miten ehdotuksen sisältämät muutokset käytännössä toteutetaan. Lähtökohtaisesti ehdotus vähentää julkisen sektorin työtaakkaa pitkällä aikavälillä. Ehdotuksen mukanaan tuomat taloudelliset hyödyt ovat kuitenkin sidoksissa siihen, millä tavoin ja kuinka tehokkaasti muutokset valtion hallinnossa toteutetaan.

Ehdotuksen taloudellisia vaikutuksia arvioidessa tulee kiinnittää huomiota siihen, että hallinto-oikeudella uutena muutoksenhakuviranomaisena olisi riittävät resurssit ratkaista maakunta-kaavoja ja yhteisiä yleiskaavoja koskevia valituksia.

Viranomaisten toimintaan kohdistuvat vaikutukset

Ympäristöministeriön tehtävät maakuntakaavojen ja yhteisten yleiskaavojen ohjaajana ja valvojana tulevat muuttumaan. Ympäristöministeriön tehtävistä poistuu maakunta- ja yleiskaavojen vahvistaminen niihin liittyvine valituksineen. Näitä kaavoja on ympäristöministeriössä käsitelty vuosittain noin 4.

Ehdotuksilla on vaikutuksia valtion viranomaisten henkilöstöön. Ehdotuksen myötä ympäristöministeriön tehtävät maakuntakaavoituksen valvonnan ja muutoksenhakuviranomaistehävien osalta poistuvat. Ministeriön maakuntakaavoitusta koskevissa tehtävissä korostuu entisestään kaavoituksen yleinen kehittäminen ja vuorovaikutus muiden valtion viranomaisten kanssa valtakunnallisesti merkittävien alueidenkäyttöintressien osalta.

Yhteiseen yleiskaavoitukseen ja maakuntakaavoitukseen liittyvä viranomaisyhteistyö edellyttää valtion viranomaisten keskinäisen yhteistyön toimintatapojen kehittämistä sekä ennakkoivaa vuorovaikutteista yhteistyötä kaavanlaatijoiden kanssa.

Esityksen vaikutukset viranomaisten toimintaan kohdistuvat keskeisesti valtion ja maakuntien liittojen yhteistyön uudelleen organisointiin ja toimintatapoihin, jossa valtion rooli muuttuu valvontaviranomaisesta vuorovaikutteiseen viranomaisyhteistyöhön. Maakuntien ja kuntien viranomaisiin kohdistuvat vaikutukset liittyvät toimintatapojen muutokseen muun muassa kaavoitusmenettelyä koskevien säännösten muuttuessa.

Esityksellä ei ole suoraa vaikutusta maakuntien liittojen, kuntien ja valtion väliseen tehtävänjakoon. Vahvistusmenettelystä luopuminen ei lisää kuntien ja maakuntien liittojen tehtäviä. Esityksen tavoitteena on keventää kaavoitukseen liittyviä hallinnollisten menettelyjen määrää ja sujuvoittaa kaavoitusprosessia.

Ehdotuksen mukaan yhteisiin yleiskaavoihin ja maakuntakaavoihin liittyvien valitusten käsittely siirtyisi ympäristöministeriöstä hallinto-oikeuksiin. Ympäristöministeriössä vahvistettavana olevista yhdeksästä maakuntakaavan hyväksymistä koskevista päätöksistä seitsemään liittyy valituksia, yhteensä 32 valitusta, jotka tulisivat ratkaistuksi voimassa olevien säännösten mukaisesti vahvistusmenettelyn yhteydessä ympäristöministeriössä. Hallinto-oikeuksien työmäärän ei arvioida kasvavan merkittävästi kahden uuden kaavalajin käsittelystä, mikäli kaavoitusaktiivisuus pysyy nykyisellä tasolla. Maakuntien liitoissa on tällä hetkellä vireillä 12 maakuntakaavaa. Maankäyttö- ja rakennuslain aikana on laadittu 76 kaavaa, joista noin 80 % on päätyntä muutoksenhaun kohteeksi. Kaavoituksen keston perusteella voi arvioida, että hallinto-oikeuksissa olisi vuonna 2016 vireillä 1–3 maakuntakaavaa koskevat valitukset. Maankäyttö- ja rakennuslain aikana muutoksenhaun kohteeksi joutuneisiin maakuntakaavapäätöksiin on liittynyt keskimäärin 10 valitusta.

Tällä hetkellä ministeriössä ei ole vireillä yhtään yhteiseen yleiskaavaan liittyvää vahvistusmenettelyä. Laadittavana on yksi yhteinen yleiskaava.

Maakuntien liitoilla on jo voimassa olevan lain mukaan keskeinen tehtävä valtakunnallisten intressien alueellisessa osoittamisessa ja niiden välittämisessä kuntien suunnitteluun. Tämä tehtävä tulee entisestään korostumaan vahvistusmenettelyn poistuessa. Liitojen vastuu lisääntyy myös viranomaisyhteistyön järjestämisessä. Ympäristöministeriö ei vahvistusmenettelyn poistumisen myötä pyydä lausuntoja muilta ministeriöiltä, vaan vuorovaikutuksen järjestämisen lausuntopyyntömenettelyineen tulisi liiton tehtäväksi.

Ympäristövaikutukset

Ehdotuksen sisältämällä muutoksilla ei ole suoria vaikutuksia ympäristöön. Vahvistamistoimivallasta luopuminen ja vastuun siirtäminen paikalliselle tasolle keventää valtion vastuuta maakuntatason kaavoituksesta ja lisää kuntien ja maakuntien päätöksentekijöiden vastuuta ympäristöstään. Koska kaavojen aineellisoikeudellisia sisältövaatimuksia ei tässä yhteydessä muuteta, ei vahvistusmenettelyn poistumisella ennakoita olevan vaikutuksia kaavaratkaisujen sisältöön ympäristövaikutusten osalta.

Muut yhteiskunnalliset vaikutukset

Ehdotuksella ei ole suoranaisia yhteiskunnallisia vaikutuksia esimerkiksi kansalaisten aseman ja toiminnan tai sosiaalisten ja terveysvaikutusten taikka yhdenvertaisuuden, lapsien ja sukupuolten tasa-arvon kannalta. Ehdotuksella ei myöskään ole vaikutusta rikosentorjuntaan, turvallisuuteen, tietoyhteiskuntaan eikä aluekehitykseen. Ehdotuksella ei ole laajamittaisia vaikutuksia työllisyyteen tai työelämään.

5 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä ympäristöministeriössä.

Ehdotuksesta pyydettiin lausunnot XX taholta.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Maankäyttö- ja rakennuslaki

17 §. Asianomaisen ministeriön tehtävät. Ympäristöministeriölle kuuluu alueiden käytön suunnittelun ja rakennustoimen yleinen kehittäminen ja ohjaus. Ympäristöministeriö edistää, ohjaa ja valvoo maakuntakaavoitusta. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että maakuntakaavoitukseen kohdistuva erityinen ohjaus- ja valvontatehtävä poistuisi ympäristöministeriön tehtävistä. Ympäristöministeriön tehtäviin ei siten jatkossa kuuluisi toimivaltaa vahvistaa maakuntakaavoja ja kuntien yhteisiä oikeusvaikutteisia yleiskaavoja.

Säännöksen sanamuoto ohjata ja valvoa on korostanut ministeriön alistusviranomaisroolia maakuntien maakuntakaavojen sisällön ohjaamisessa lailliseksi sekä päätösten jälkikäteistä laillisuusvalvontaa. Ehdotetun pykälän tavoitteena on korostaa ympäristöministeriön tehtävän luonnetta hallinnon alan yleisenä kehittäjänä ja ohjaajana ilman hierarkkista hallinnollista ohjausta ja laillisuusvalvontaa. Ministeriölle kuuluisi edelleen alueiden käytön suunnittelun yleisen kehittämis- ja ohjaustehtävän perusteella myös maakuntakaavoituksen kehittäminen ja ohjaus, joka perustuisi vuorovaikutteiseen viranomaisyhteistyöhön. Muutos korostaisi maakunnan liittojen keskeistä ja itsenäistä asemaa sekä vastuuta yleispiirteisessä suunnittelussa.

31 §. Maakuntakaavan hyväksyminen. Pykälä sisältäisi nykyiseen tapaan maakuntakaavan hyväksymistoimivaltaa koskevan säännöksen. Pykälän otsikko muutettaisiin vastaamaan ehdotettua sisältöä poistamalla otsikosta sana vahvistaminen. Vahvistamismenettelyä koskevat säännökset ehdotetaan kumottavaksi. Maakuntakaavojen hyväksymismenettely muuttuisi vastaamaan voimassa olevaa asema- ja yleiskaavojen hyväksymismenettelyä. Ympäristöministeriön tehtävä pyytää maakuntakaavasta muiden ministeriöiden lausunnot poistuisi. Samoin poistuisi menettely, jonka perusteella maakuntakaavan vahvistamisratkaisu voimassa olevan lain mukaan on tullut saattaa valtioneuvoston ratkaistavaksi silloin, kun ministeriöiden kannat olennaisilta osin vahvistamisesta ovat olleet eriävät.

47 §. Yhteisen yleiskaavan hyväksyminen ja vahvistaminen. Pykälän otsikko ehdotetaan muutettavaksi koskemaan säännöksen ehdotettua sisältöä poistamalla otsikosta sana vahvistaminen. Pykälästä ehdotetaan kumottavaksi 3. momentti, joka koskee 31 §:n maakuntakaavan vahvistusmenettelyä koskevien säännösten soveltamista kuntien yhteiseen yleiskaavaan. Ympäristöministeriön toimivalta vahvistaa kuntien yhteinen yleiskaava poistuisi, eikä näin ollen olisi tarpeen viitata maakuntakaavojen vahvistusmenettelyä koskeviin 31 §:n säännöksiin.

67 §. Ilmoittaminen kaavan hyväksymisestä. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä ilmoittamisvelvollisuus myös niille viranomaisille, jotka ovat sitä lausunnon yhteydessä pyytäneet. Pykälän voimassa olevassa muodossa kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä on viipymättä lähetettävä tieto niille kunnan jäsenille sekä muistutuksen tekijöille, jotka kaavan nähtävillä ollessa ovat sitä kirjallisesti pyytäneet ja samalla ilmoittaneet osoitteensa. Pykälän tavoitteena on selkeyttää ja yhtenäistää ilmoittamiskäytäntöjä ja samalla varmistaa myös viranomaisten tiedon saanti kaavapäätöksestä, silloin kun sitä lausunnon yhteydessä erikseen pyydetään.

188 §. Muutoksenhaku kaavan ja rakennusjärjestyksen hyväksymispäätöksestä. Pykälän soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi niin, että se koskisi yleis- ja asemakaavojen ohella myös maakuntakaavoja ja kuntien yhteisiä yleiskaavoja. Ehdotuksen mukaan kaikkien kaavojen hyväksymistä koskevaan päätökseen haettaisiin muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin kuntalaissa säädetään. Muutoksella ei olisi vaikutusta kuntalaissa säädetyn oikaisumenet-

telyn käyttöalaa, eikä sitä koskevaan voimassa olevaan tämän pykälän rajoitukseen asema-kaava koskien. Pykälästä ehdotetaan kumottavaksi 3 ja 4 momentti. Kumoamisen seurauksena kuntien yhteisten yleiskaavojen ja maakuntakaavojen muutoksenhakutie muuttuisi hallintoviranomaisesta muutoksenhakuviranomaiselle.

Muutos vastaisi muutoksenhakuun liittyvää yleistä hallintoprosessioikeuden kehitystä, jonka mukaisesti valitusviranomaistehtävistä hallintoviranomaisissa luovutaan ja ensivaiheen muutoksenhakuviranomaisena toimii hallinto-oikeus. Yhteisten yleiskaavojen ja maakuntakaavojen osalta muutos tarkoittaa myös muutoksenhakuviranomaisen muutosta, sillä ehdotuksen mukaisesti valitukset käsittelisi hallinto-oikeus, ei enää ympäristöministeriö vahvistusmenettelyn yhteydessä, ja päätöksistä olisi jatkovalitusoikeus korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

201 §. Kaavapäätöksen täytäntöönpanokelpoisuus. Maakuntakaavan samoin kuin kuntien yhteisten yleiskaavan täytäntöönpanokelpoisuutta koskevaan säännökseen ehdotetaan tehtäväksi vahvistusmenettelyn poistumisesta johtuen muutos, joka siirtäisi mahdollisuuden määrätä kaava tulemaan voimaan ennen kuin kaava on saanut lainvoiman hyväksymispäätöksen yhteyteen. Voimassa olevassa laissa 201 §:n voimaantuloa koskevan määräyksen antaminen kuuluu ympäristöministeriön toimivaltaan. Maankäyttö- ja rakennuslain voimassa ollessa ympäristöministeriö on käyttänyt säännönmukaisesti mahdollisuutta 201 §:n määräyksen antamiseen vahvistuspäätöksen yhteydessä. Muutoksenhakuviranomaisella olisi edelleen mahdollisuus kieltää oma-aloitteisesti tai valittajan vaatimuksesta täytäntöönpano.

2 Tarkemmat säännökset ja määräykset

Esityksen toimeenpanemiseksi on yhteisten yleiskaavojen ja maakuntakaavojen laidinnassa noudatettavaa vuorovaikutusmenettelyä, ministeriön tehtäviä sekä päätöksestä tiedottamista ja päätöksen voimaantuloa koskevat maankäyttö- ja rakennusasetuksen 8, 11, 13, 20, 93 ja 95 §:ien säännökset muutettava ja kumottava 14 ja 22 §:t (liite).

3 Voimaantulo

Voimaantulo- ja siirtymäsäännös. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian kun laki on vahvistettu. Tavoitteena on, että laki tulisi voimaan 1.1.2016. Erityisesti vireillä olevien maakuntakaavojen näkökulmasta on tarpeen säätää siirtymäsäännös vahvistusmenettelyn soveltamisesta. Ehdotuksen vahvistusmenettelyä sovellettaisiin ennen tämän lain voimaantuloa hyväksytyihin maakuntakaavoihin ja kuntien yhteisiin yleiskaavoihin sovellettaisiin vahvistusmenettelyä vain, jos kaava on hyväksytty ja saatettu yleisesti tiedoksi 200 §:n mukaisesti ennen tämän lain voimaantuloa. Vahvistusmenettelyä ei siis sovellettaisi lain voimaan tullessa vireillä oleviin kaavoihin. Ministeriön vahvistettavaksi tulisi lähettää sellaiset kaavat, joista valtuusto on tehnyt hyväksymispäätöksen ja asettanut kaavan hyväksymispäätöstä koskevan pöytäkirjan yleisesti nähtäville.

4 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Ehdotettuun maankäyttö- ja rakennuslain muutokseen liittyvät keskeiset perusoikeudet ovat vastuuta ympäristöstä koskeva perustuslain 20 §:n 1 momentti, oikeusturvaa koskeva 21 §:n 1 momentti ja 121 §:n säännös kunnallisesta itsehallinnosta. Muita ehdotukseen perustuslain kannalta sisältyviä kysymyksiä on perustuslain 80 §:n laillisuusperiaatteen huomioon ottaminen lain perussäännöksissä ja asetuksenantovaltuuksissa.

Esitys korostaa kuntien ja maakunnan liittojen harkintavaltaa sekä vastuuta kaavoituksessa valtion vahvistusmenettelyn poistumisen johdosta. Esityksen arvioidaan tukevan kunnallista

itsehallintoa maankäytön suunnittelussa. Valtion ohjauksen muuttuminen maakuntakaavojen ja yhteisten yleiskaavojen osalta vuorovaikuttiseksi viranomaisyhteistyöksi edistää ympäristöperusoikeuden toteutumista. Muutoksenhakutien muuttuminen ympäristöministeriöstä hallinto-oikeuteen ei valitusoikeutta voimassa olevasta laista, eikä sillä näin ollen puututtaisi perustuslain 21 §:n 1 momentin mukaiseen oikeuteen saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen tutkittavaksi.

Perustuslain 80 §:n mukaan valtioneuvosto voi antaa asetuksia laissa säädetyn valtuuden nojalla. Lailla on kuitenkin säädettävä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista. Perustuslakivaliokunnan käytännön mukaan asetuksen antamiseen ja lainsäädäntövallan delegoimiseen liittyvien valtuutusten tulee olla riittävän täsmällisiä ja tarkkarajaisia. Laista tulee käydä selvästi ilmi, mistä on tarkoitus säätää asetuksella. Tällöinkin edellytyksenä on, että oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista säädetään lailla.

Voimassa olevan maankäyttö- ja rakennuslain 206 §:n mukaan tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella. Vaatimukset valtuutuksen täsmällisyydestä ja tarkkarajaisuudesta kuitenkin puoltavat tätä yleissäännöstä tarkemman asetuksenantovaltuuden lisäämistä lain X §:än.

Laki

maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 17 §, otsikko pykälän 31 jäljessä 31 § 1 momentti, otsikko pykälän 47 jäljessä, 67 §, sellaisena kuin niistä ovat 188 § 1 momentti osaksi laissa 1129/2008 ja 201 §:n 1 momentti sekä,
kumotaan 31 §: 2–6 momentit, 47 §:n 3 momentti 188 §:n 3–4 momentit seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

17 §

Asianomaisen ministeriön tehtävät

Asianomaiselle ministeriölle kuuluu alueiden käytön suunnittelun ja rakennustoimen yleinen kehittäminen ja ohjaus. Asianomainen ministeriö edistää, ohjaa ja valvoo maakuntakaavoitusta.

31 §

Maakuntakaavan hyväksyminen ja vahvistaminen

Maakuntakaavan hyväksyy maakunnan liiton ylin päättävä toimielin. Hyväksytty maakuntakaava saatetaan asianomaisen ministeriön vahvistettavaksi.

Asianomaisen ministeriön tulee hankkia maakuntakaavasta niiden muiden ministeriöiden lausunnot, joita asia koskee.

Asianomaisen ministeriön on jätettävä kaava kokonaan tai osittain vahvistamatta, jollei kaava täytä sille 28 §:ssä asetettuja sisältövaatimuksia tai jos päätös muutoin on lainvastainen. Muussa tapauksessa päätös on vahvistettava.

Jos ministeriöiden kannat oleellisilta osin ovat eriävät, asianomaisen ministeriön on siirrettävä asia valtioneuvoston yleisistunnossa ratkaistavaksi.

Jollei maakuntakaavaa ole saatettu vahvistettavaksi vuoden kuluessa sen hyväksymisestä, kaavan hyväksymispäätös on katsottava rauenneeksi.

17 §

Asianomaisen ministeriön tehtävät

Asianomaiselle ministeriölle kuuluu alueiden käytön suunnittelun ja rakennustoimen yleinen kehittäminen ja ohjaus.

31 §

Maakuntakaavan hyväksyminen

Maakuntakaavan hyväksyy maakunnan liiton ylin päättävä toimielin.

2–6 mom. kumotaan.

Maakuntakaavaan voidaan vahvistettaessa tehdä oikaisunluonteisia korjauksia ja maakunnan liiton suostumuksella vähäisiä muutoksia. Muutosten johdosta on kuultava niitä, joiden etua tai oikeutta muutos välittömästi koskee.

47 §

Yhteisen yleiskaavan laatiminen, hyväksyminen ja vahvistaminen

---

Oikeusvaikutteinen yhteinen yleiskaava saatetaan asianomaisen ministeriön vahvistettavaksi. Yhteisen yleiskaavan vahvistamiseen sovelletaan, mitä 31 §:ssä säädetään maakuntakaavan vahvistamisesta.

67 §

Ilmoittaminen kaavan hyväksymisestä

Kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä on viipymättä lähetettävä tieto niille kunnan jäsenille sekä muistutuksen tekijöille, jotka kaavan nähtävillä ollessa ovat sitä kirjallisesti pyytäneet ja samalla ilmoittaneet osoitteensa. Jos kirjelmässä, jossa pyyntö on esitetty, on useita allekirjoittajia, voidaan tieto kaavan hyväksymisestä lähettää vain ensimmäiselle allekirjoittajalle. Ensimmäinen allekirjoittaja vastaa tiedon toimittamisesta muille allekirjoittaneille.

47 §

Yhteisen yleiskaavan laatiminen ja hyväksyminen

---

3 mom. kumotaan.

67 §

Ilmoittaminen kaavan hyväksymisestä

Kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä on viipymättä lähetettävä tieto niille *viranomaisille*, kunnan jäsenille sekä muistutuksen tekijöille, jotka kaavan nähtävillä ollessa ovat sitä kirjallisesti pyytäneet ja samalla ilmoittaneet osoitteensa. Jos kirjelmässä, jossa pyyntö on esitetty, on useita allekirjoittajia, voidaan tieto kaavan hyväksymisestä lähettää vain ensimmäiselle allekirjoittajalle. Ensimmäinen allekirjoittaja vastaa tiedon toimittamisesta muille allekirjoittaneille.

188 §

Muutoksenhaku kaavan ja rakennusjärjestyksen hyväksymispäätöksestä

Yleiskaavan, asemakaavan ja rakennusjärjestyksen hyväksymistä koskevaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin kuntalaissa säädetään. Kuntalaissa säädettyä oikaisumenettelyä ei kuitenkaan sovelleta asemakaavan hyväksymistä koskevissa asioissa silloinkaan, kun päätösvalta on 52 §:ssä säädetyllä tavalla siirretty kunnanhallitukselle tai lautakunnalle.

Maakuntakaavan hyväksymistä koskevaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla asianomaiseen ministeriöön. Valitus käsitellään kaavan 31 §:ssä tarkoitetun vahvistamisen yhteydessä. Muutoin muutoksenhaussa sovelletaan, mitä kuntalaissa säädetään.

Mitä 3 momentissa säädetään, koskee myös kuntien yhteistä oikeusvaikutteista yleiskaavaa.

188 §

Muutoksenhaku kaavan ja rakennusjärjestyksen hyväksymispäätöksestä

Kaavan ja rakennusjärjestyksen hyväksymistä koskevaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin kuntalaissa säädetään. Kuntalaissa säädettyä oikaisumenettelyä ei kuitenkaan sovelleta asemakaavan hyväksymistä koskevissa asioissa silloinkaan, kun päätösvalta on 52 §:ssä säädetyllä tavalla siirretty kunnanhallitukselle tai lautakunnalle.

3 ja 4 mom. kumotaan

201 §

Kaavapäätöksen täytäntöönpanokelpoisuus

Maakuntakaavan ja yhteisen yleiskaavan vahvistuspäätöksessä voidaan määrätä kaava tulemaan voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman. Kunnanhallitus voi valitusajan kuluttua määrätä yleis- ja asemakaavan tulemaan voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman kaava-alueen siltä osalta, johon valitusten tai oikaisukehotuksen ei voida katsoa kohdistuvan. Kunnan on annettava päätös viivytyksettä tiedoksi valittajille ja muutoksenhakuviranomaiselle sekä, jos määräys koskee oikaisukehotuksen kohteena olevaa kaavaa, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Muutoksenhakuviranomainen voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

201 §

Kaavapäätöksen täytäntöönpanokelpoisuus

Maakuntakaavan ja yhteisen yleiskaavan *hyväksymispäätöksessä* voidaan määrätä kaava tulemaan voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman. Kunnanhallitus voi valitusajan kuluttua määrätä yleis- ja asemakaavan tulemaan voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman kaava-alueen siltä osalta, johon valitusten tai oikaisukehotuksen ei voida katsoa kohdistuvan. Kunnan on annettava päätös viivytyksettä tiedoksi valittajille ja muutoksenhakuviranomaiselle sekä, jos määräys koskee oikaisukehotuksen kohteena olevaa kaavaa, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Muutoksenhakuviranomainen voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

---

*Tämä laki tulee voimaan . päivänä
kuuta 2016.*

*Ennen tämän lain voimaantuloa hyväksyt-
tyihin maakuntakaavoihin ja kuntien yhteisiin
yleiskaavoihin sovelletaan vahvistusmenette-
lyä vain ja 200 §:n mukaisesti saatettu ylei-
sesti tiedoksi ennen tämän lain voimaantuloa*

Asetus maankäyttö- ja rakennusasetuksen muuttamisesta

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 14 ja 20 § maakuntakaavan ja kuntien yhteisen yleiskaavan vahvistusmenettelystä ehdotetaan kumottavaksi. Vahvistusmenettelystä luopumisen seurauksena ehdotetaan täsmennettäväksi ministeriön roolia ja eräitä kaavoitusmenettelyä koskevia säännöksiä.

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 8 §:ään ehdotetaan lisättäväksi maakuntakaavan laadintaan liittyen velvollisuus olla vuorovaikuttisessa yhteistyössä ympäristöministeriön ja muiden ministeriöiden kanssa. Vuorovaikutusta koskevan säännöksen täsmentäminen on tarpeen, kun valtion valvonta ja hallinnollinen ohjaus maakuntakaavapäätöksiin liittyen poistuu vahvistusmenettelyn poistumisen myötä. Ministeriöiden osallistaminen voimassa olevassa menettelyssä on liittynyt vahvistusmenettelyyn, jossa ympäristöministeriön velvollisuutena on ollut vahvistusmenettelyn yhteydessä pyytää muiden ministeriöiden lausunnot. Yhteistyö ympäristöministeriön lisäksi muiden ministeriöiden kanssa tulisi kaavan laatijan velvollisuudeksi ja osaksi kaavan laadintaprosessia aiemman valmista päätöstä koskevan lausunnotmenettelyn sijaan. Säännöksessä on haluttu lisäksi korostaa, että yhteistyötä olisi tarpeen tehdä ministeriöiden kanssa vain silloin kun suunnitteluun sisältyy valtakunnallisesti merkittäviä intressejä, ja niistä asioista, joilla on merkitystä valtakunnallisesti merkittävien alueidenkäyttöön liittyvien tavoitteiden näkökulmasta. Ne ministeriöt, joiden kanssa on oltava yhteistyössä, määräytyisivät kulloisenkin kaavan sisällön perusteella. Ministeriöiden osallistumisvelvollisuudella ei ole kuitenkaan tarkoitettu ministeriön osallistumisesta menettelytapaa koskevaa säännöstä, jonka perusteella kaavapäätöksen lainmukaisuuden voisi kyseenalaistaa. Ministeriöillä olisi myös luonnollisesti mahdollisuus delegoida osallistuminen maakuntakaavaprosessiin aluehallintoviranomaisille tai ministeriön alaiselle virastolle. Valtakunnallisesti merkittävien asioiden korostaminen on tarpeen, sillä kaavoituskäytännöissä käy riidattomasti ilmi, että maakuntakaavoissa osoitetaan maankäyttö- ja rakennuslain 25 §:n säännöksestä huolimatta myös muita aluevarauksia kuin niitä, jotka ovat valtakunnallisten tai maakunnallisten tavoitteiden kannalta taikka useamman kuin yhden kunnan alueiden käytön yhteen sovittamiseksi tarpeen.

Asetuksen 11 §:ää ehdotetaan muutettavaksi niin, että maankäyttö- ja rakennuslain 66 §:n 1 momentissa tarkoitettu viranomaisneuvottelu tulisi järjestää kaavoitukseen ryhtyessä sekä kaavaehdotusta laadittaessa ennen kuin kaavaehdotus on ollut julkisesti nähtävänä. Tällä halutaan korostaa kaavan laatijan ja viranomaisten välisen viranomaisneuvottelun oikea-aikaisuutta ja sitä, että viranomaisten kannat kaavaehdotukseen saadaan ennen kuin kaavaehdotus asetetaan nähtäville. Aidon neuvottelutilanteen ja keskustelun aikaan saaminen edellyttää, että kaavaehdotus ei ole edennyt liian pitkälle, mutta toisaalta kaavaehdotuksen ja siihen liittyvien selvitysten on oltava tarpeeksi pitkällä, jotta viranomaiset voisivat ottaa kantaa kaavanlaatijan ratkaisuehdotuksiin kaavassa. Neuvottelun aikaistamisen tavoitteena on sujuvoittaa kaavoitusprosessia ja viranomaisyhteistyön tiivistämisen kautta vähentää mahdollisia intressiristiriitoja. Kaavamenettelyn sujuvuuden näkökulmasta on tärkeää, että viranomaisten näkemykset ovat käytettävissä kaavaehdotuksen viimeistelyssä, sillä kaavaehdotuksen olennainen muuttaminen edellyttää kaavan asettamista uudelleen nähtäville. Asetuksen 11 §:ää ehdotetaan lisäksi muutettavan niin, että neuvottelun järjestämisestä tulee sopia asianomaisen ministeriön kanssa vain silloin, kun kaavassa käsitellään valtakunnallisesti merkittäviä asioita. Muissa tapauksissa maakunnan liitto sopii viranomaisneuvottelun ajankohdasta vuorovaikutuksen kannalta keskeisten viranomaisten kanssa. Asianomainen ministeriö, jonka kanssa viranomais-

neuvottelusta sovitaan voi tietyissä suunnittelutilanteissa olla muukin kuin ympäristöministeriö, esimerkiksi puolustusministeriö tai liikenne- ja viestintäministeriö.

Asetuksen 13 §:ään ehdotetaan lisättäväksi kaavan laatijaa koskeva velvollisuus pyytää lausunnot ennen kaavaehdotuksen nähtäville asettamista niiltä ministeriöiltä, joita asia koskee. Kaavaehdotusta koskevien lausuntojen pyytäminen aikaistuisi voimassa olevasta menettelysäännöksestä. Säännöksen tarkoituksena on, että kaavaehdotusta valmisteltaessa kaavanlaati-
jan tulisi pyytää lausunnot, jotta viranomaisten näkemykset olisi mahdollista ottaa huomioon nähtäville asetettavassa kaavassa. Lausunnot käsiteltäisiin 11 §:n mukaisessa viranomaisneuvottelussa. Säännöksen tarkoituksena ei ole velvoittaa pyytämään esimerkiksi maakuntakaavaehdotuksesta lausuntoa aina kaikilta ministeriöiltä, vaan varmistaa, että liitto kaavaa laaties-
saan saa ministeriön ennakkollisen näkemyksen kaavaehdotukseen pyydettäessä ja liitto itse harkitsee, miltä ministeriöiltä kaavasta on tarpeen pyytää lausunnot. Kuntien yhteistä yleis-
kaavaa koskien säädettäisiin yleiskaavan lausuntomenettelyä koskevaan 20 §:ään uusi 2 mo-
mentti, jonka mukaan yhteistä yleiskaavaa laadittaessa tulisi soveltaa maakuntakaavan lausun-
topyyntömenettelyä.

Asetuksen 93 §:än ehdotetaan muutettavaksi niin, että maakuntakaavan voimaantulo ei ole enää riippuvainen vahvistamisesta, vaan kaava tulee voimaan, kun päätöksestä on kuulutettu maakuntakaavan alueeseen kuuluvissa kunnissa niin kuin kunnalliset ilmoitukset niissä jul-
kaistaan. Lisäksi säännöstä muutettaisiin vastaamaan lain 201 §:n ehdotettua muutosta, jonka
mukaan maakuntakaava koskisi myös kaavan laatijan mahdollisuus määrätä kaava tulemaan
voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman. Voimassa olevien säännösten mukaan ministe-
riö on voinut määrätä kaavan tulemaan voimaan vahvistamismenettelyn yhteydessä.

Asetuksen 95 §:n säännöstä kaavan lähettämistä tiedoksi ehdotetaan muutettavaksi niin,
että tiedoksi lähettäminen ajoittuisi hyväksytyyn maakuntakaavaan, kun se aiemmin on tullut
lähettää vahvistamismenettelyn jälkeen. Lisäksi ehdotetaan säännökseen lisättäväksi velvolli-
suus lähettää tieto maakuntakaavan voimaantulosta elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskuk-
selle. Maakuntakaavan oikeusvaikutuksiin kuuluu, että se on ohjeena yksityiskohtaisemmalle
suunnittelulle. Tästä syystä on perusteltua, että elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus saa
viipymättä tiedot maakuntakaavan voimaantulosta niissäkin tilanteissa, joissa kaava ei vielä
ole lainvoimainen.

Asetus

maankäyttö- ja rakennusasetuksen muuttamisesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti
muutetaan maankäyttö- ja rakennusasetuksen (895/1999) 8, 11, 13, 20, 93 ja 95 § sekä,
lisätään 13 §:ään uusi 3 a kohta, 20 §:ään uusi 2 momentti sekä
kumotaan 14 ja 22 § seuraavasti:

Voimassa oleva asetus

Ehdotus

8 §

8 §

Yhteistyö maakuntakaavaa laadittaessa

Yhteistyö maakuntakaavaa laadittaessa

Maakunnan liiton on maakuntakaavaa laadittaessa oltava tarpeellisessa määrin yhteistyössä asianomaisten kuntien, valtion viranomaisten ja muiden maakuntakaavoituksen kannalta keskeisten tahojen kanssa.

Maakunnan liiton on maakuntakaavaa laadittaessa oltava tarpeellisessa määrin yhteistyössä asianomaisten kuntien, valtion viranomaisten ja muiden maakuntakaavoituksen kannalta keskeisten tahojen kanssa. *Valtakunnallisesti merkittävissä asioissa on oltava yhteydessä ympäristöministeriöön ja niihin ministeriöihin, joita asia koskee.*

11 §

11 §

Asianomaisen ministeriön tehtävät

Asianomaisen ministeriön tehtävät

Maankäyttö- ja rakennuslain 66 §:n 1 momentissa tarkoitettu viranomaisneuvottelu järjestetään kaavoitukseen ryhdyttäessä sekä sen jälkeen, kun kaavaehdotus on ollut julkisesti nähtävänä ja sitä koskevat mielipiteet ja lausunnot on saatu.

Maakunnan liiton tulee sopia ympäristöministeriön kanssa neuvottelun järjestämisestä ja toimittaa neuvottelua varten tarvittava aineisto.

Maankäyttö- ja rakennuslain 66 §:n 1 momentissa tarkoitettu viranomaisneuvottelu järjestetään kaavoitukseen ryhdyttäessä sekä ennen kuin kaavaehdotus on ollut julkisesti nähtävänä ja sitä koskevat lausunnot on saatu.

Milloin kaavassa käsitellään valtakunnallisesti merkittäviä asioita, maakunnan liiton tulee sopia asianomaisen ministeriön kanssa neuvottelun järjestämisestä ja toimittaa neuvottelua varten tarvittava aineisto.

13 §

Lausunnot kaavaehdotuksesta

Maakuntakaavaehdotuksesta on pyydetty lausunto:

- 1) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta; (29.12.2009/1829)
  - 2) niiltä kunnilta, joita asia koskee;
  - 3) kaava-alueeseen rajoittuvien alueiden maakuntien liitoilta;
  - 4) tarpeen mukaan muilta maakuntakaavan kannalta keskeisiltä viranomaisilta ja yhteisöiltä.
-

13 §

Lausunnot kaavaehdotuksesta

Maakuntakaavaehdotuksesta on ennen nähtäville asettamista pyydetty lausunto:

-----
3 a) niiltä ministeriöiltä, joita asia koskee;
-----

14 §

Kaavan saattaminen vahvistettavaksi

Kun maakuntakaava saatetaan ympäristöministeriön vahvistettavaksi, hyväksytty kaava on toimitettava ministeriölle niin monena kappaleena kuin ministeriö määrää. Asiakirjoihin on liitettävä myös tehdyt muistutukset ja saadut lausunnot, jollei niiden sisältö käy riittävästi ilmi kaavaselostuksesta.

Ministeriön on toimitettava tieto vahvistamispäätöksestä niille viranomaisille, jotka ovat sitä lausunnossaan tai erikseen pyytäneet

14 § *Kumotaan*

20 §

Lausunnot kaavaehdotuksesta

Yleiskaavaehdotuksesta on pyydetty lausunto:

- 1) maakunnan liitolta;
- 2) kunnalta, jonka alueiden käyttöön kaava vaikuttaa;
- 3) tarpeen mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta sekä muilta yleiskaavan kannalta keskeisiltä viranomaisilta ja yhteisöiltä. (29.12.2009/1829)

20 §

Lausunnot kaavaehdotuksesta

Kuntien yhteisen yleiskaavan lausuntomenettelystä on voimassa, mitä 13 §:ssä säädetään maakuntakaavaehdotuksesta pyydettyistä lausunnoista.

22 §

Kaavan saattaminen vahvistettavaksi

Kuntien yhteisen yleiskaavan saattamiseen vahvistettavaksi sovelletaan, mitä 14 §:ssä säädetään maakuntakaavan saattamisesta vahvistettavaksi.

93 §

Kaavojen ja eräiden päätösten voimaantulo

Maakuntakaava tulee voimaan, kun vahvistamista koskevasta päätöksestä on kuulutettu maakuntakaavan alueeseen kuuluvissa kunnissa niin kuin kunnalliset ilmoitukset niissä julkaistaan. Maakuntakaavan voimaantulosta kuulutetaan kun päätös on saanut lainvoiman. Jos ympäristöministeriö on maankäyttö- ja rakennuslain 201 §:n nojalla määrännyt kaavan tulemaan voimaan ennen kuin vahvistamispäätös on saanut lainvoiman, kuuluttaminen voidaan tehdä välittömästi määräyksen antamisen jälkeen. Kuntien yhteisen oikeusvaikutteisen yleiskaavan voimaantulosta on voimassa, mitä maakuntakaavan voimaantulosta säädetään. (22.6.2005/437)

---

95 § (29.12.2009/1829)

Kaavan ja rakennusjärjestyksen lähettämisen tiedoksi

Maakunnan liiton on lähetettävä vahvistettu maakuntakaava niille ministeriöille, joita kaava koskee, sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, maanmittaustoimistolle, maakuntakaava-alueeseen rajoittuvien alueiden maakuntien liitoille, maakuntakaava-alueen kunnille ja rakennusvalvontaviranomaisille sekä tarpeen mukaan muille viranomaisille.

---

22 § kumotaan.

93 §

Kaavojen ja eräiden päätösten voimaantulo

Maakuntakaava tulee voimaan, kun päätöksestä on kuulutettu maakuntakaavan alueeseen kuuluvissa kunnissa niin kuin kunnalliset ilmoitukset niissä julkaistaan. Maakuntakaavan voimaantulosta kuulutetaan kun päätös on saanut lainvoiman. Jos maankäyttö- ja rakennuslain 201 §:n nojalla on määrätty kaava tulemaan voimaan ennen kuin päätös on saanut lainvoiman, kuuluttaminen voidaan tehdä välittömästi määräyksen antamisen jälkeen. Kuntien yhteisen oikeusvaikutteisen yleiskaavan voimaantulosta on voimassa, mitä maakuntakaavan voimaantulosta säädetään. (22.6.2005/437)

---

95 § (29.12.2009/1829)

Kaavan ja rakennusjärjestyksen lähettämisen tiedoksi

Maakunnan liiton on lähetettävä hyväksytty maakuntakaava niille ministeriöille, joita kaava koskee, sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, maanmittauslaitokselle, maakuntakaava-alueeseen rajoittuvien alueiden maakuntien liitoille, maakuntakaava-alueen kunnille ja rakennusvalvontaviranomaisille sekä tarpeen mukaan muille viranomaisille. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle on lähetettävä ilmoitus maakuntakaavan voimaantulosta.
